

PRÁVOPLATNÉ UKONČENIE KONANIA A PRIEŤAHY V KONANÍ

Polemizovaná otázka hmotnoprávnej retroaktivity priaznivej pre páchatel'a v kontexte rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 1. 8. 2025, C-544/23, ECLI:EU:C:2025:614) vo vzťahu k čl. 49 ods. 1 poslednej vete Charty základných práv Európskej únie a použiteľnosti tohto ustanovenia aj vo vzťahu k zákonnej zmene vykonanej po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku pri rozhodovaní v dovolacom konaní nie je relevantná vo vzťahu k posudzovaniu priet'ahov v konaní o ústavnej s'ťažnosti.

Z uvedeného hľadiska je právoplatné ukončenie veci zavŕšením procesu odstránenia právnej neistoty s'ťažovateľa, a to bez ohľadu na podanie dovolania. Inými slovami, nepriet'ahové konanie, ktoré bolo právoplatne ukončené v primeranej lehote, sa nestane priet'ahovým konaním v dôsledku podania mimoriadneho opravného prostriedku. To však neznamená, že k priet'ahom relevantným z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy nemôže dôjsť v samotnom dovolacom konaní.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 25/2026 z 27. januára 2026)

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa **Q. Z.**, zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 11Tk/1/2021 o dovolaní proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 11Tk/1/2021 z 9. februára 2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/43/2022 z 1. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú s'ťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :**I.****Ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia s'ťažovateľa**

1. S'ťažovateľ sa ústavnou s'ťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11Tk/1/2021 v konaní o dovolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 11Tk/1/2021 z 9. februára 2022 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1To/43/2022 z 1. júna 2022. V petite podanej ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 8 000 eur a náhradu trov konania.

2 Z obsahu s'ťažovateľom podanej ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že 4. decembra 2023 podal proti odsudzujúcemu rozsudku krajského súdu sp. zn. 1To/43/2022 z 1. júna 2022 dovolanie

ako mimoriadny opravný prostriedok. Sťažovateľom podané dovolanie bolo doručené mestskému súdu 4. decembra 2023 a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolaciemu bolo predložené až 7. januára 2026, teda až po 25 mesiacoch, pričom táto doba podľa sťažovateľa predstavuje extrémny prieťah v konaní.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11Tk/1/2021 o dovolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 11Tk/1/2021 z 9. februára 2022 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1To/43/2022 z 1. júna 2022, ktoré malo trvať po ústavne neakceptovateľnú dobu 25 mesiacov, ktoré potreboval mestský súd na predloženie veci najvyššiemu súdu.

4. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu.

5. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04, IV. ÚS 102/05, I. ÚS 174/2017, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 404/2024), v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietne, vychádzajúc pritom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/05, IV. ÚS 404/2024). Inými slovami, ústavný súd poskytuje ochranu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05, IV. ÚS 404/2024). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

6. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 alebo § 131a neustanovujú inak. Ústavný súd môže rozhodnúť len

o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Teda viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti najmä petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany.

7. Z petitu podanej ústavnej sťažnosti *expressis verbis* vyplýva, že sťažovateľ napáda postup mestského súdu v konaní o dovolaní podanom proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1To/43/2022 z 1. júna 2022 v súvislosti s predložením veci najvyššiemu súdu, ktoré malo trvať 25 mesiacov od 4. decembra 2023 do 7. januára 2026.

8. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu 12. januára 2026 bolo trestné konanie sťažovateľa právoplatne skončené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1To/43/2022 z 1. júna 2022. Sťažovateľom podané dovolanie bolo 7. januára 2026 (teda v čase pred podaním ústavnej sťažnosti) predložené najvyššiemu súdu, v dôsledku čoho tak už nemôže dochádzať k porušovaniu sťažovateľom označených základných práv vo vzťahu k postupu ním (v petite podanej ústavnej sťažnosti) označenému porušovateľovi.

9. K sťažovateľom predkladanej koncepcii posudzovania dovolacieho konania ako konania, ktorým pokračuje/má pokračovať trestné konanie proti obvinenému/odsúdenému aj po jeho právoplatnom skončení, tak ako to má podľa sťažovateľa vyplývať z uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 650/2025-63 zo 17. decembra 2025, ústavný súd konštatuje, že predmetným rozhodnutím ústavný súd prerušil konanie o prijatej ústavnej sťažnosti (uznesenie o prijatí ústavnej sťažnosti č. k. II. ÚS 650/2025-43 z 13. novembra 2025 v časti týkajúcej sa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Tdo/80/2024 z 30. apríla 2025) a predložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskej únie o aplikovateľnosti rozsudku Súdného dvora Európskej únie BAJI Trans (rozsudok z 1. 8. 2025, C-544/23, ECLI:EU:C:2025:614) a čl. 49 ods. 1 posledná veta Charty základných práv Európskej únie a v nej obsiahnutej zásady retroaktívneho uplatnenia priaznivejšieho trestu aj na trestné konanie v časti konania o dovolaní v súvislosti s novelizáciou Trestného zákona zákonom č. 40/2024 Z. z., ktorým sa podstatne znížili trestné sadzby za ekonomickú trestnú činnosť. Ústavný súd teda uznesením č. k. II. ÚS 650/2025-63 zo 17. decembra 2025 neotvára právnu otázku, ktorej extenzívne posúdenie si sťažovateľ osvojil, pretože z hľadiska „konečného“ rozhodnutia je v hre (riešeným problémom) výlučne retroaktívna použiteľnosť neskoršej priaznivejšej zákonnej úpravy, ktorá nadobudla účinnosť až po právoplatnom odsúdení sťažovateľa (v zmysle hmotnoprávných účinkov zodpovedajúcich čl. 50 ods. 6 ústavy prítomných aj v európskom práve). Vo vzťahu k prieťahom v konaní je však právoplatné skončenie veci zavŕšením procesu odstránenia právnej neistoty sťažovateľa bez ohľadu na podanie dovolania. Inými slovami, neprieťahové konanie, ktoré bolo právoplatne ukončené v primeranej dobe, sa nestane prieťahovým konaním v dôsledku podania mimoriadneho opravného prostriedku.

10. Aj v dosiaľ neskončenom dovolacom konaní môže dôjsť k ústavnosúdne postihnutelným prieťahom v zmysle porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vrátane prieťahov pri predkladaní veci dovolaciemu súdu, ak by bola ústavná sťažnosť podaná počas vykonávania úkonov predkladajúcim súdom. Aj v priebehu konania pred dovolacím súdom je

eventuálne zohľadniteľná celková doba dovolacieho konania (obdobne ako v inom type konania, napríklad pri dovolaní v civilnom sporovom konaní), sťažovateľ by však musel označiť ako porušovateľa nielen predkladajúci súd, ale aj dovolací súd, teda ten orgán, ktorý aktuálne o veci koná (bez ohľadu na to, že nemusí byť za priet'ah z hľadiska vecných kritérií postihnuteľný). V tomto smere nie je sťažovateľ ani aktuálne obmedzený zákonnou dvojmesačnou lehotou (§ 124 zákona o ústavnom súde), rovnako prekážkou *res iudicata*, keďže odmietnutie ústavnej sťažnosti, aj keď pre zjavnú neopodstatnenosť, sa vzhľadom na jeho podstatu týka podmienok konania v kontexte neúplnosti pasívnej procesnej legitímácie [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde].

11. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.